

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea art.12 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii (nr.60 din 28.02.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat în titlu, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și a prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare modificarea articolului 12 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii. Astfel, se propune ca: *din 1 aprilie 2024 cuantumul pensiei minime pentru limita de vârstă stabilit de Guvern, să nu fie mai puțin decât 5000 lei.*

3. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, iar domeniul reglementat este de competență exclusivă a Parlamentului, în corespundere cu prevederile art. 66 și art. 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Cu referire la impactul economico-financiar, în Nota informativă se menționează că, Ministerul Finanțelor urmează să efectueze analiza economico-financiară și să propună rectificarea bugetului de stat în vederea punerii în aplicare a legii.

În situația de referință, având în vedere că realizarea proiectului va atrage cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat, atenționăm asupra necesității respectării prevederilor art.131 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova, a Hotărârii Curții Constituționale nr.29/2001 privind interpretarea prevederilor art.131 alin.(4) din Constituția Republicii Moldova și a art.58 alin.(2) din Regulamentul Parlamentului,

potrivit cărora **proiectul de lege poate fi adoptat doar în condițiile acceptării prealabile de către Guvern.**

În același context, art. 131 alin. (6) din Constituția Republicii Moldova prevede că, *nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.* Astfel, norma respectivă instituie regula strictă privind legiferarea cheltuielilor bugetare doar cu condiția identificării surselor de finanțare necesare.

La fel, prevederile art.17 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, stabilesc că *"pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget"*, iar *"stabilirea prin alte acte normative decât legea/decizia bugetară anuală a unor sume sau cote procentuale din buget sau din produsul intern brut destinate anumitor domenii, sectoare sau programe nu se admite"*.

Reținem că, aspectul financiar al proiectului de lege nu este fundamentat și nu este descris impactul economico-financiar, cu indicarea cheltuielilor necesare pentru implementarea prevederilor proiectului. Prin urmare, Nota informativă a proiectului de lege nu este întocmită conform cerințelor art.30 și cele cuprinse în anexa nr.1 din Legea nr.100/2017.

5. De asemenea, reținem că proiectul de lege necesită a fi supus consultării publice și avizării de către autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ, după cum prevede art. 21 alin.(1) lit. e) din Legea nr. 100/2017. În sensul dat, considerăm oportună avizarea proiectului în cauză de către Ministerul Finanțelor, care în temeiul Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și a Hotărârii Guvernului nr.696/2017, are misiunea de realizare a managementului finanțelor publice. Pe cale de consecință, considerăm necesar a fi prezentată opinia Casei Naționale de Asigurări Sociale, în calitate de autoritate abilitată cu funcția de administrare a bugetului asigurărilor sociale de stat.

6. Cu scop de informare, relevăm că la data de 23.09.2021 în Parlament a fost înregistrată o inițiativă legislativă similară cu nr. 253/2021, care a devenit nulă în temeiul art.47 alin. (14) din Regulamentul Parlamentului.

7. Reiterăm că modificările propuse la art.12 din Legea nr. 156/1998 constituie norme care contravin principiului care stă la baza organizării și funcționării sistemului public de asigurări sociale, și anume a *principiului contributivității*, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite.

Subsecvent subliniem că, reieșind din dispozițiile art. 8 alin. (1) în coroborare cu art.14 din Legea nr.156/1998, cuantumul pensiei se află într-o legătură directă cu stagiul de cotizare și cu mărimea salariului din care au fost calculate și încasate contribuțiile de asigurări sociale.

8. Adițional menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Direcția generală juridică nu se expune asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate, ci doar asupra aspectelor de legalitate și de respectare a normelor de tehnică legislativă. În acest sens, atenționăm că proiectul de lege necesită a fi redactat în corespundere cu cerințele legiferării prevăzute în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În concluzie, relevăm că la examinarea proiectului urmează a se ține cont de obiecțiile invocate în prezentul aviz, iar oportunitatea examinării proiectului de lege ține de prerogativa exclusivă a Parlamentului.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex: G. Tipa
Tel. 820-241